

İyi-Kötü Çocuk Kitabı / Bir İnceleme: *Canavarlar Ülkesinin Kralı*

Keriman GÜLDİKEN*

Giriş

İyi ve kötü kavramları felsefenin, daha doğrusu ahlak felsefesinin en temel tartışma konularındandır. İyi ve kötü nedir, sorusuna Epikuros’tan Nietzsche’ye, Platon’dan Farabi’ye pek çok düşünür cevap aramıştır. Çünkü iyi ve kötünün ne olduğunu bilirsek kurallar koyabilir, normlar oluşturabilir, insan davranışını ve toplumsal ilişkileri düzenleyebiliriz. Böylece kaosu önüne geçilmiş olur. Aslında sadece filozoflar değil, soru sormayı öğrenmiş herkes farkında olsa da olmasa da gerek gündelik hayatları içinde gerekse profesyonel hayatlarının doğasına münhasır olarak iyi ve kötü kavramlarını sorgular.

Tam olarak ne zaman ortaya çıktığı bilinmese de “iyi kitap” ve “kötü kitap” kavramları da yazarından yayımcısına, editöründen eleştirmenine ve artık nihayet okuruna kadar edebiyatla ve kitaplarla ilgilenen herkesin hayatının bir noktasında sorguladığı kavramlardır. Peki “iyi kitap” ve “kötü kitap” nedir sorusuna cevap vermek neden bu kadar önemlidir? Yetişkin edebiyatı söz konusu olduğunda bu tanımları yapma çabalarının sadece satış ve pazarlama alanlarına hizmet edeceği düşünülebilir. Ancak konu çocuk kitapları olduğunda durum değişir; faydalı olanın iyi olduğunu savunan pragmatist yaklaşım kendini göstermeye başlar. Yemesinden içmesine, giyiminden eğitimine her şeyin en iyisine sahip olmasını istediğimiz çocuklarımıza kitabın da iyisini sunmak isteriz. Burada “iyi kitap” en kaba anlamıyla çocuğa en faydalı kitap tanımına bürünür.

Peki yayımlarken, yazarken, çevirirken, satın alırken bir kitabın iyi (ya da faydalı) olup olmadığına nasıl karar verebiliriz? Çocuğa hangi kitabın faydalı hangi kitabın zararlı olduğunu nasıl bileceğiz? Ne yazık ki filozoflar bu soruyu cevaplamamışlar... Kitapların içindekiler kısmına baktığımızda gıdalarda olduğu gibi çocuklara zararlı maddeler içerip içermediklerini de anlayamıyoruz. Bir bilene sorsak? Bu iyi bir yöntem gibi görünüyor ancak kesin değil; bu yol bizi birbirinden farklı görüşlere yönlendiriyor ve eleştirmenlerin bilirkişiliği de zaten başlı başına bir problem. Akla gelen bir diğer yöntem, çocuk okurun beklentilerini dikkate almak... Bir kitap otoritelerce dünyanın en iyi kitabı olarak kabul edilmiş olsa da çocuk okurun beklentilerini karşılamıyorsa o kitabı kötü olarak tanımlayabilir miyiz? Ya da tam tersi... Peki milyarlarca okurun birbirinden farklı milyarlarca beklentisiyle nereye varabiliriz?

Bir çıkmaza girdiğimizi düşündüren bu noktada (buraya kadar söylenenleri aklımızda tutarak) örnek bir kitap incelemesinin bizi “iyi kitap”ın özellikleri konusunda daha sabit ölçütlere ulaştırabileceğini düşünmek hiç de mantıksız olmaz.

* Mavi Bulut Yayınları editörü.

Ama incelemeye geçmeden önce *Canavarlar Ülkesinin Kralı*¹ isimli kitabın örnek kitap olarak seçilme nedenlerini ele alalım:

Dünyaca ünlü bir kitaptır.

1964 yılında uluslararası prestije ve bilinirliğe sahip Caldecott Ödülü’nü² almıştır.

Yayımlandığı 1963 yılından beri çocuk kitapları arasında en çok okunan kitaplardan biridir. Geçen bu uzun süreye rağmen kitapçı raflarında başköşelerdeki yerini korumakta ve zamana karşı direnerek klasikleşip “iyi kitap” olduğunu kanıtlamaktadır.

Gelişme

Kitabın özeti: Kahramanımız Çetin, kurt kostümü giymiştir. Kostümün verdiği etkiyle olsa gerek, haylazlık yapmaktadır. Sonunda işi annesini “yemeye” vardırıncı akşam yemeği yemeksizin odasına gönderilerek cezalandırılır. Ancak burada ne olduysa olur ve Çetin’in odası bir ormana dönüşür. Çetin, bir teknayla uzaklara, Canavarlar Ülkesi’ne gider. Burada onu korkutmak isteyen canavarlara gününü gösterir. Canavarlar onu kral yaparlar ve hep birlikte eğlenirler. Ancak Çetin çok azıtan canavarlara yemek yemeden yataklarına gitme cezası verir. Sonra da canı sıkılır ve karnı acıkır. Eve dönmeye karar verir. Döndüğünde masasının üstünde sıcak yemeği onu bekliyordur.

Metni bölümlere ayırarak detaylıca inceleyelim:

Bölüm: “Çetin’in o kurt giysisini giydiği akşam azgınlığı üstündeydi.”

Bu metinden ve eşlik eden resimlerden Çetin’in o akşam hayli yaramazlık yaptığını anlarız. ‘Azgınlığı üstündeydi’ ifadesi Çetin’in daha önce de azgınlık yaptığı imasını içerir. Yani Çetin ara sıra azgınlık yapan bir çocuktur. Azgınlığının nedeninin kurt giysisi giymiş olmasıyla ilişkilendirilmesi ise bana Çetin’in içindeki yaramaz kurt giysisi giydiğinde daha rahat ortaya çıkarabildiğini söylüyor. Yani Çetin kendini başkalarının, başka şeylerin yerine koymayı seven, bunu yapabilen bir çocuktur. “*Çocuk kitaplarında planların, sürükleyici ve ilgi çekici bir nitelikte olması gerekir. Her eserin planı giriş, gelişme, sergileme ve sonuç bölümünden oluşur*” (Sarıyüce, 2012, s. 27) görüşünü dikkate alırsak kitaba ilgi çekici bir giriş yapıldığını, hatta bu kısacık giriş cümlesiyle bile kahramanın bazı kişilik özelliklerinin tanımlandığını söyleyebiliriz. Fiziksel özellikleri ise zaten resim aracılığıyla tanımlanmış, sözel bir tanımlamaya gerek duyulmamıştır.

Bölüm: “Çetin, ‘Canavarım ben, şimdi seni yiyeceğim’ dedi.”

Çetin onu azarlarken ‘canavar’ diyen annesine böyle cevap verir. Aslında bir canavar olduğuna göre annesini yiyeceğini söylemesi çok normaldir. Bu sayfadaki metin ilk

1 *Canavarlar Ülkesinin Kralı* / Yazan ve resimleyen: Maurice Sendak, Türkçesi: Mehlika Yaylalı, Fatih Erdoğan 1985, Redhouse Yayınevi (Bu kitap 2014 yılında Can Yayınları tarafından *Vahşi Şeyler Ülkesinde* adıyla tekrar yayımlanmıştır. Ancak bu yazıda Redhouse Yayınevi tarafından yayımlanan 1985 baskısı esas alınmıştır.)

2 Her yıl Amerikan Kütüphane Derneği tarafından Randolph Caldecott adına resimli çocuk kitaplarına verilen ödüldür. Bu ödül 1937 yılından beri verilmektedir.

bakışta vahşice gibi görünse de, bir canavar olmadığının farkında olan Çetin'in içinde bulunduğu durumda bunu söylemesi çok doğaldır. Yetişkin gözleriyle baktığımızda Çetin'in hayalci, 'gerçeklerden kopuk', içinde yaşadığı dünyaya uzak, mantıksız davranışlar sergilediğini düşünebiliriz. Ancak Çetin o anda 'kurtçuluk' oynamaktadır ve çocuk dünyası içinde oynadığı oyunun gereği olarak çok gerçekçi ve mantıklı davranmaktadır. Bu da *"İyi çocuk kitabı, çocuk bakışı'nı bilen yazarın çizerin yalın ve içtenlikle gerçekleştirdiği kitaptır"* (Şirin, 2007, s. 22) düşüncesine karşılık gelir.

Bu bölümün sonunda Çetin, annesi tarafından akşam yemeği yemeksizin odasına gönderilir. Öfkeli olduğu her hâlden bellidir.

Bölüm: "O gece Çetin'in odasında bir orman büyüdü."

Peki Çetin'in odasında büyüyen orman da neyin nesi? Bu kitap didaktik bir üslupla yazılmış olsaydı Çetin bir süre odasında yaptığı ne kadar yanlış bir davranış olduğunu düşünür sonra da dönüp annesinden özür diler, böylece olay tatlıya bağlanırdı. Gerçek hayatta çok az olan, olsa bile sıkça öğrenilmiş davranışların sonucu olarak oluşan yapmacık olarak kurgulanmış çocuk profili... Ancak burada farklı bir durum var. Bir orman büyüyor bir çocuğun odasında. Bu çocuk, kurt kostümlü bir çocuk ve orman büyümeye devam ederken resimde kıkırdamaya başladığını görüyoruz. Burada metinde Çetin'in bu durum karşısındaki tutumu belirtilmemiş olsa da resimle anlatılan bu kıkırdama durumu okura pek çok şey ifade eder. *"Çocuk kitaplarında resim, kendi başına görsel bir öge olarak önemli bir işlevi yerine getirdiği gibi, metinle birlikte düşünüldüğünde de anlamı tamamlayan, açıklayan, genişleten, bazen de metne yan anlamlar katan estetik bir uyaran olur."* (Sever, 2012, s. 166)

Sonra, oda iyice ortadan yok olup Çetin koca bir ormanın ortasında kalınca ne yapıyor? Kurt kostümü giymiş her çocuğun yapacağını; kurtçuluk oynamaya devam ediyor.

Bölüm: "Çetin deniz kıyısında kendisini bekleyen yelkenliye bindi."

Burada sadece bir sayfa çevirmemize rağmen kahramanımızın ormanlardan denizlere vardığını ve neden orada beklediği, nereden geldiği bilinmeyen bir yelkenliye binip deniz yolculuğuna atıldığını anlıyoruz. Burada yine resimlemenin anlama kattığı güce şahit oluyoruz. Yelkenlinin oraya nasıl geldiğini, Çetin'in deniz kenarına nasıl ulaştığını, yelkenliye binmesi gerektiğini nereden anladığını bilmiyorum. Aslında sormuyorum da, ormanın nasıl olup da Çetin'in odasının içinde büyüverdiğini sormadığım gibi... Ancak sezinlediğim bir şey var; bir macera başlıyor olmalı... Ve bu beni heyecanlandırıp hızla diğer sayfaya geçmemi sağlıyor. Bu da kitabın başarılı olduğunun bir kanıtı. Çetin'se yelkenlisinin üstünde çok mutlu görünüyor.

Bölüm: "...belki bir gün, belki bir ay, belki bir yıldan fazla gitti."

Zaman kavramının muğlaklığı, üzerinde düşünülmesi gereken bir konu. Belki Çetin'in annesiyle yaşadığı küçük tartışmayı ve öfkesini dindirebilmesi için biraz zamana ihtiyacı var. Bu, belki Çetin için bir dakika, belki bir saat... Yani zamanın muğlaklığı okura hizmet edecek şekilde kurgulanmış. Bu yaklaşım, kendini kahramanla özdeşleştirecek çocuk okurun kendini iyi hissetmesini sağlayacaktır çünkü metin kahramana dolayısıyla ona anlayış göstermektedir.

Bu bölümde kahramanımız Canavarlar Ülkesi'ne varıyor. Burada biraz ürkmüş olarak resmedilmiş.

Bölüm: “Canavarlar Çetin’i görünce ‘Hırr!’ diye hırladılar. ‘Gırr!’ diye gırladılar, sipsivri dişlerini gösterip gözlerini iri iri açtılar ve pençelerini salladılar.”

Yani bir canavarın yapması gereken her ne varsa onu yaptılar. Tıpkı kurt kostümü giymiş ve kendini bir kurtla özdeşleştirmiş Çetin gibi... “İyi çocuk edebiyatının başarı çitasını çocuk gerçekliği, çocuk bakışı ve çocuğa göre’lik belirler.” (Şirin, s. 56) Çetin kendi gerçekliğinde oynadığı oyunun gerektirdiği gibi davranmıştır. Odasında kurduğu hayal dünyasında kendi gerçekliği içinde kalmaya devam eder ancak özünde canavarlarla bir tür rol değişimi yapmıştır. Burada Çetin’in yerine geçen canavarlar yine oyunun gerektirdiği gibi davranırlar. Canavarların canavarlıklarının gereklerini yaptıklarını metinden anladığımız gibi resimde de görebiliriz.

Bölüm: “Çetin, ‘Uslu durun canavarlar! ’ diye bağırdı. Sonra da gözlerini bir kerecik bile kırpmadan canavarların sarı gözlerine dik dik baktı; onları etkisi altına aldı.”

Bunu bir yerden hatırlıyorum. Annesi de Çetin’e yaramazlık yaptığı için bağırmıştı. Çünkü onun uslu durmasını istiyordu. Çetin şimdi de kendini annesinin yerine mi koyuyor? Evet öyle yapıyor. Çünkü karşısında kurt köstümü giymiş insanlar yok, gerçek canavarlar var ve yaramazlık yapıyorlar. Gırlıyor, pençelerini sallıyorlar. Bu durumda Çetin de ‘yapması gerekeni yapıp’ canavarlara uslu durmalarını söylüyor tıpkı annesi gibi. Kahramanın kurduğu empatinin bizi hiç sezdirmeden getirdiği nokta: Bazen birileri yaramazlık yaptığında onlara uslu durmaları gerektiği söylenebilir... “İyi kurgulanmış bir çocuk kitabında yazar, çocuklarla paylaşmak istediği duygu ve düşünceler (iletler) için, çocukların da düşünmesine ve duyarlıklarını devindirmesine gereksinim duyar. Yazar (bazen yazar ve çizer) bu gereksinimi yaşama geçirebilmek için, çocukları metnin anlamına götürecek uygun ipuçları sunar. İşte, yazar-çizer ve çocuk etkileşiminin niteliğini belirleyen ve kitabın edebiyat ürünü olmasını sağlayan en önemli değişken de çocukları anlama ortak eden yazınsal nitelikli ipuçlarını sunma başarısıdır.” (Sever, 2012, s. 23)

Çetin canavarların gözlerine, gözlerini hiç kırpmadan dik dik bakmak suretiyle onları etkisi altına almayı başarıyor. Canavarlar ondan öyle korkuyorlar ki Çetin’i kralları yapıyorlar. Bu noktada teorik olarak baştan beri kendimizi özdeşleştirdiğimiz kahraman Çetin rol değiştirmiş, yetişkin yerine geçmiştir. Çetin yerinde ise canavarlar vardır. İtaat eden, boyun eğen canavarlar... Ancak okur başta olduğu gibi kendini Çetin’le özdeşleştirmeye devam edecektir. Dolayısıyla onunla birlikte kendisini yetişkinle özdeşleştirir. Marc Soriano’nun çocuk kitabı tanımına göre: “Çocuk kitabı, belirli bir toplumdaki yetişkin ile aynı topluma ait olan ve yetişkinlerin bilgi ve deneyimlerinden ve duygusal olgunluktan yoksun bir çocuk arasında bağ kuran bir bildiri, bir tarihsel iletişimidir.” (Şirin, 2007, s. 22)

Bölüm: “‘Haydi bakalım’ dedi Çetin. ‘Şenlik başlasın!’ ”

Bir dakika... Şenlik mi? Yetişkinler hiçbir zaman şenlik başlatmazlar ki... Onlar şenlik bitiricidirler. Neler oluyor? Burada yukarıda yürüttüğüm teze aykırı bir durum var sanki. Ama tabii unutmamak gerek, kahramanımız da okurlarımız gibi bir çocuk ve kendi gerçekliği içinde kendisinden ne bekleniyorsa onu yapmak zorunda. Durup dururken tıpkı yetişkinlerden bekleneceği gibi ‘Nedir bu ortalığın hâli böyle? Her yer darmadağın!’

Haydi biraz etrafa çekidüzen verin!’ demesini beklemek yanlış olurdu. Böyle bir tutumun kurguyu inandırıcılıktan uzaklaştırmaktan başka işlevi olmazdı.

Sonraki iki sayfada şenlik başlar. Çetin ve canavarlar şarkı söyleyip dans eder, ağaç dallarından sallanarak eğlenirler. Özellikle ikinci resimde Çetin’in üzerine bindiği canavarın yüz ifadesi korku ve ürperti denizlerinde yüzmeme neden olacak kadar güçlüdür. Ama Çetin bu canavarın sırtında, tacı başında, asası elinde hâlinde pek memnun görünmektedir. Şimdi her ne kadar ürpersem de kendimi özdeşleştirdiğim Çetin gözümde tüm o korkunç canavarları dize getirmiş bir süper kahramana dönüşmüştür.

Bölüm: “Yeter artık!” diye bağırды Çetin bu kez de. Sonra da hepsini yemek yemeden yatmaya gönderdi.

İşte metnin en can alıcı noktası budur. Empatinin doruk yaptığı ve kral olmanın (bilerinden sorumlu olmanın) kaçınılmaz sonuçlarının yaşandığı, belki de Çetin’in kendisiyle hesaplaşıp dersini aldığı bölüm.... ‘Bu kez de’ ifadesinden canavarların muhtemelen şenlik boyunca pek çok azgınlık yaptığını ve Çetin’in onları defalarca uyardığı sonucunu da çıkarırız. Tıpkı annesinin, daha önceki azgınlıklarında Çetin’e yapmış olduğu gibi... Sabrın taşıdığı noktada verilen cezanın annesininkiyle aynı olması da beni Çetin’in annesini anladığı (belki de affettiği) sonucuna götürür bizi. Nitekim canavarlar uyuduktan sonra kendini yalnız hissetmesi, annesini özlemesi ve nihayet burnuna güzel yemek kokularının gelmeye başlamasıyla kral olmaktan vazgeçer Çetin. “*Kitaplarda çocuklara, neler yapması ya da yapmamasının söylenmesinden çok, neler yapması ya da yapmaması gerektiği düşündürülmelidir. Çocuklar, davranışlarının olası sonuçları üzerinde düşünce üretmeye özendirilmeli; davranış ve eylemlerinin başkaları üzerinde yaratacağı duygusal sonuçlar, çocukların duyarlılıkları işletilerek kendilerine buldurulmalıdır.*” (Sever, 2012, s. 22)

Bölüm: “Ama canavarlar yalvarmaya başladılar: ‘Ne olur gitme, biz seni çok sevmiştik, yiyecektik’ dediler.

İşte bu noktada kitabın başlarında Çetin’in annesine onu yiyeceğini söylemesinin nedenini daha iyi anlıyorum. Çember tamamlanıyor. Çetin’in annesini yiyeceğini söylemesinin nedeni bir çeşit sevgi ifadesi. Öyle ya makarnayı severiz, dondurmayı severiz ve bunları yeriz. Evet sevdiğimiz her şeyi yiyemeyiz ama eğer bir kurtsak ya da canavarsak ve sevdiğimiz şey bir insansa onu yiyebiliriz. Yani belki ilk bakışta vahşice gelse de kitabın bu ilk bölümünde kurt kostümü giymiş bir çocuk ne söylemesi gerekiyorsa onu söylemiştir. Bu bölümde de bir çocuğu sevmiş canavarlar ne söylemeleri gerekiyorsa onu söylemektedirler. Devamında ise hırlayıp gırlayıp bir canavarın yapması gereken ne varsa yaparak Çetin’i uğurlarlar. Çetin yelkenlisinin üstünde dönüş yolculuğuna çıkmıştır. Zamanla ilgili aynı muğlaklık bu bölümden sonra da karşımıza çıkar. Başta olduğu gibi burada mantıksal nedenlere oturma da bu durum kurgunun çizdiği çemberin tamamlanması açısından işlevseldir. Resimde de gururlu, mağrur bir Çetin görünür. Çetin değişmiş, büyümüş ve özlemiştir. Tabii biraz da acıkmış... Ama bunu hiç belli etmez.

Bölüm: “Masasının üstünde yemeği duruyordu.”

Pedagoglar verilen bir cezanın neden gösterilmeksizin geri alınması konusuna ne der bilmiyorum ama son resimde Çetin’in odasında hâlâ sıcak olan yemeği onu beklemektedir. Ebeveyni anlama ve öfke yatıştırma macerası çok da uzun sürmemiştir. Üstelik yüz ifadesinden anladığım kadarıyla kahramanımız yorgundur ama artık sakinleşmiştir.

Evine, sıcak yatağına dönmüş, karnını doyurabilecek olmaktan mutlu, belli ki dersini almış bir Çetin...

Resimleri Genel Değerlendirme

Kitap resimli bir kitap (picture book) olduğundan resimler üzerine biraz daha yoğunlaşmak gerekirse tarama tekniği kullanılarak ustalıkla resimlenen kitapta her şeyin açık seçik anlaşıldığı figürleri oluşturan çizimler toplamda bütünlüklü bir kompozisyon oluşturmayı başarıyor. Havada uçup kaçıp nereye ait olduğunu bilmeyen taramalar, desenler yok. Elbette tarz olarak bu yola da gidilebilirdi ancak belki de çok somut bir olay anlatımıyla kurgulanmış metnin aslında ne kadar soyut ve anlaşılması güç şeylerden söz ettiğini düşünürsek resimlerin de soyut bir tarzda yapılmamış olması soyut mesajın hedefe giden yolunu kısaltmış olabilir. Yüz ifadelerinde duygu ve düşüncelerin başarılı bir şekilde yansıtılmış olması da resimlerin metni başarıyla destekleyen bir özelliği. “*Resim, sanatçının dünyasında yarattığı içeriği görünür kılan bir ögedir. Yalnızca kendi diliyle bir anlam dünyası yarattığı gibi, bir yazarın kurguladığı yaşam durumunu da görsel bir biçime dökebilir.*” (Sever, 2012, s. 166) Tabii bu kitapta yazar ve çizer aynı kişi olduğundan yazarın kurguladığı dünyayı ve anlatmak istediklerini uygun bir resim metin dengesiyle başarıyla aktardığını söyleyebiliriz.

Sonuç

Maurice Sendak’ın bu kitabında, Çetin’in annesini yiyeceğini söylemesi, canavar resimlerinin bu kitabı okuyan çocuğu korkutabilme ihtimali, canavarların Çetin’i yiyeceklerini söylemeleri ilk bakışta tuhaf gelebilir. Yüzeysel düşününce tuhaf gelebilen tüm bu şeylerin bizi doğru bir amaca, etkileyici bir mesaja götüren yolda ne kadar işlevli olduğunu görmek ise şaşırtıcı... “*Bu işlevi sanatçının kendisi bilinçli olarak hedeflemiş olabilir, olmayabilir de... Ama kitap çıkıp önümüze geldiğinde sanatçının bunu bilinçli yapıp yapmadığı bizim için o kadar önemli değildir.*” (Erdoğan, Fatih. *Binbirkitap*, 1998)

Fantastik, gerçeküstü öğeler içeren, bir çocuğun hayal dünyasında geçtiği her hâlden belli bu kurguyu incelerken kurgudaki her kahramanın aslında kendi gerçekliği-ne-doğasına uygun davrandığını; yaşananların, çatışma ve sorgulamanın doğal sonuçları olduğunu fark etmek güç değil. Bu da bana aslında kendimize ait olmayan davranışları sanki çok normalmiş gibi sergileyen, bizden, insan olmanın doğasından uzaklaşan kahramanlarla kurgulanmış kitapların “iyi kitap” kavramından da uzaklaştığını gösteriyor.

Kitabın başında Çetin’in odasında bir orman büyümüştür. Kitabın sonunda da Çetin’in iç dünyasında da (hayal dünyasında) bir şeyler olmuş ve Çetin de büyümüştür. “*Bu, maceranın bittiği, uzak yol gemilerinin nice fırtınaları atlattıktan sonra limana sığındığı andır. Ama her yolculuk gibi, her macera gibi, yaşanan her şeyin üzerimizde bir izi vardır. Gittiğimiz gibi geri dönmeyiz. Yaşadığımız maceralı yolculuğun yıpratıcı ama değiştirici etkisini üzerimizde taşırız. Gittiğimizden farklıyızdır.*” (Erdoğan, Fatih. *Binbirkitap*, 1999) Bu da iyi kitapların okuru deneyimsel, duygusal, zihinsel olarak bir yerden alıp başka bir yere ama daha iyi bir yere taşıyan kitaplar olduğunu gösterir.

Sonuç olarak *Canavarlar Ülkesi’nin Kralı*

- tüm kahramanlarını karakteristik özellikleriyle kendi gerçeklikleri içinde ele alan,
- yapmacık bir şekilde kurgulanmamış,

- çocuğun hayatta karşılaşacağı gerçekçi bir durumu hayal dünyasını dikkate alarak işaret eden,
- verilmek istenen mesajı parmak sallayarak değil sezgisel bir biçimde ileten,
- “öğretmek” yerine durumu sergileyen,
- iletişimde görselliğin ön planda olduğu hedef yaş grubunun ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde söylenecek sözlerin tümünü metinle vermeye çalışmak yerine sözün önemli bir kısmını da resme bırakan özellikleriyle bize “iyi kitap”ların nasıl kitaplar olduklarını anlamada epey yol katettirmiş görünüyor.

Kaynaklar

- Sarıyüce, Hasan Latif. *Türk Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Ansiklopedisi*, İstanbul: Nar Yayınları, 2012.
- Sever, Sedat. *Çocuk ve Edebiyat*, İzmir: Tudem, 2012.
- Şirin, Mustafa Ruhi. *Çocuk Edebiyatına Eleştirel Bir Bakış*, Ankara: Kök Yayıncılık, 2007.
- _____ *Çocuk Edebiyatı Kültürü*, Ankara: Kök Yayıncılık, 2007.
- “Kırmızı Bir Filin Anatomisi”, Fatih Erdoğan, 1998. *Binbirkitap*, sayı: 1.
- “Türkiye’de 1996-1998 Yılları Arasında Yayımlanmış Çocuk Kitaplarının İçerik Analizi”, Fatih Erdoğan, 1999. *Binbirkitap*, sayı: 3.

Resim: Sibel Demirtaş